

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΤΗΣ 22ας ΙΟΥΝΙΟΥ 1982 ¹

**Ποινικές διώξεις κατά Timothy Frederick Robertson και λοιπών
(αίτηση του Tribunal de première instance των Βρυξελλών
γιά την έκδοση προδικαστικής απόφασεως)**

«Μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς»

Υπόθεση 220/81

Περίληψη

Ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων — Ποσοτικοί περιορισμοί — Μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος — Απαγόρευση πώλησεως έργων από επάργυρο μέταλλο πού δέν φέρουν τίς νόμιμες σφραγίδες — Έφαρμογή και στά εισαγόμενα από άλλα Κράτη μέλη έργα τής ίδιας κατηγορίας — Επιτρέπεται — Προϋποθέσεις — Έκτίμηση από τόν έθνικό δικαστή (Συνθήκη ΕΟΚ άρθρο 30)

Τό άρθρο 30 τής συνθήκης δέν αντίκειται στην έφαρμογή από ένα Κράτος μέλος έθνικής ρυθμίσεως πού απαγορεύει τήν πώληση έργων από επάργυρο μέταλλο, τά όποια δέν φέρουν σφραγίδες ανταποκρινόμενες στις απαιτήσεις τής έν λόγω ρυθμίσεως, επί έργων τής κατηγορίας αυτής, εισαγομένων από άλλο Κράτος μέλος στο όποιο έχουν νομίμως διατεθεί στο εμπόριο, έφ' όσον τά έργα αυτά δέν φέρουν σφραγίδα, σύμφωνα μέ τή νομοθεσία του Κράτους μέλους εξαγωγής, πού νά έχει πληρο-

φοριακό περιεχόμενο ισότιμο μέ εκείνο πού περιέχουν οι σφραγίδες τίς όποιες απαιτεί ή ρύθμιση του Κράτους μέλους εισαγωγής και πού ό καταναλωτής του κράτους αυτού είναι σέ θέση νά κατανοήσει.

Η έκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, πού είναι αναγκαία για νά αποδειχθεί αν υπάρχει αυτή ή ισοτιμία, έναπόκειται στον έθνικό δικαστή, λαμβανομένων υπ' όψη των κριτηρίων έρμηνείας πού καθόρισε τό Δικαστήριο.

Στήν υπόθεση 220/81,

πού έχει ως αντικείμενο αίτηση του Tribunal de première instance των Βρυξελλών, προς τό Δικαστήριο, κατ' έφαρμογή του άρθρου 177 τής συνθήκης ΕΟΚ, μέ τήν όποια ζητείται, στο πλαίσιο των ποινικών διώξεων πού έκκρεμούν ένώπιον του αίτουτος δικαστηρίου κατά

1 — Γλώσσα διαδικασίας: ή γαλλική.

TIMOTHY FREDERICK ROBERTSON ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ

ή έκδοση προδικαστικής απόφασεως ως προς την έρμηνεία των άρθρων 30 έως 36 της συνθήκης ΕΟΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, G. Bosco, A. Touffait και O. Due, προέδρους τμήματος, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, T. Koopmans και U. Everling, δικαστές,

γενικός εισαγγελεύς: F. Carotorti
γραμματεύς: P. Heim

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, ή εξέλιξη της διαδικασίας και οι παρατηρήσεις πού κατετέθησαν δυνάμει του άρθρου 20 του Πρωτοκόλλου περί του Όργανισμού του Δικαστηρίου έχουν συνοπτικώς ως εξής:

από πολύτιμα μέταλλα, και τό όποιο έκυρώθη από τόν νόμο της 16ης Ιουνίου 1947 και έτροποποιήθη από τό νομοθετικό διάταγμα της 28ης Φεβρουαρίου 1947, προβλέπει στό πρώτο άρθρο:

I — Πραγματικά περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

«Οί κατασκευαστές έργων από χρυσό, άργυρο ή πλατίνα ύποχρεούνται νά έγγυώνται τόν βαθμό καθαρότητος του χρησιμοποιουμένου κράματος δι' έγχαράξεως του τύπου δύο σφραγίδων.

1. Τό δελγικό βασιλικό διάταγμα 80, της 28ης Νοεμβρίου 1939, πού συμπληρώνει και τροποποιεί τόν νόμο της 5ης Ιουνίου 1868, περί έλευθερίας της επεξεργασίας χρυσών και άργυρών άντικειμένων, τό όποιο θεσπίζει τήν ύποχρεωτική έγγύηση του βαθμού καθαρότητος των άντικειμένων

Ή μία από τίς σφραγίδες αυτές αποτελεί τό σήμα-ύπογραφή του κατασκευαστου· ή άλλη έμφαίνει τήν περιεκτικότητα σε πολύτιμο μέταλλο.

...

Πρός τούς κατασκευαστές εξομοιούνται οι εισαγωγείς και οι έμποροι έργων από πολύτιμα μέταλλα, γιά τά έργα τά όποία πωλούν και τά όποία δέν φέρουν τίς σφραγίδες πού όρίζει τό παρόν διάταγμα.»

Τό άρθρο 10 όρίζει ότι τά έργα άργυροχοΐας από έπάργυρο μέταλλο, έπίδικα έν προκειμένω, «φέρουν δύο σφραγίδες, έκ τών όποίων ή μία άποτελεί τό σήμα-υπογραφή του κατασκευαστού πού προβλέπεται στό πρώτο άρθρο, ή δέ άλλη φέρει άριθμό ό όποιος έκφράζει σέ γραμμάρια τήν ποσότητα καθαρού άργύρου του έργου...».

Τό άρθρο 17 προβλέπει ποινικές κυρώσεις, σέ περίπτωση παραβάσεως τών διατάξεων του διατάγματος, επιφυλασσομένης πάντως τής εφαρμογής τών αυστηροτέρων διατάξεων του ποινικού κώδικος.

Τό έν λόγω βασιλικό διάταγμα συνεπληρώθη μέ τό διάταγμα του άντιβασιλέως τής 13ης Ιουλίου 1948, τό όποιο ρυθμίζει τίς λεπτομέρειες εφαρμογής του. Στο άρθρο 7, προβλέπει μεταξύ άλλων, ότι, τόσον ή σφραγίδα του σήματος όσο και ή σφραγίδα περιεκτικότητας ή τής ποσότητας πολυτίμου μετάλλου πρέπει νά έχουν συγκεκριμένο τύπο (ή σφραγίδα του σήματος σχήμα πίθου και ή σφραγίδα περιεκτικότητας, όρθογωνίου), ότι ό άριθμός τών γραμμάρων άργύρου πρέπει νά αναγράφεται μέ άραδικούς άριθμούς, και ότι οι ένδείξεις πρέπει νά χαράσσονται κατά μήκος.

2. Οι κύριες ύποθέσεις, πού έκκρεμουν ένώπιον του Tribunal de premiere instance τών Βρυξελλών, έχουν ως άντικείμενο ποινικές διώξεις, οι όποιες ήσκήθησαν έν μέρει κατόπιν μηνύσεως ένός σωματείου γιά τήν ένήμερωση και τήν άμυνα του καταναλωτού, του μή κερδοσκοπικού σωματείου UFIDEC, στρέφονται δέ έναντίον εισαγωγέων έργων από έπάργυρο μέταλλο.

Οι κατηγορούμενοι, Robertson, Declercq, Konijn, Haas, Lamberts και Demeulre-Coche, έπώλησαν σερβίτσια από έπάργυρο μέταλλο, προελεύσεως άλλων Κρατών μελών, τών όποιων ή σφράγιση δέν άνταπεκρίνετο στίς άπαιτήσεις τών δελγικών κανόνων. Γιά τόν λόγο αυτόν, τούς άπηγγέλη διπλή κατηγορία, δηλαδή:

— ότι εξηπάτησαν τόν άγοραστή επί τής ποιότητας του πωληθέντος πράγματος, έν προκειμένο ιδίως ότι έπώλησαν σερβίτσια πού περιείχαν ποσοστό καθαρού άργύρου κατώτερο από τό αναγραφόμενο στή σφραγίδα·

— ότι, ως κατασκευαστές έργων από χρυσό, άργυρο ή πλατίνα, ή ως εισαγωγείς τέτοιων έργων, έθεσαν ιδίως επί σερβίτσιων, ή προέκάλεσαν τήν επίθεση σφραγίδων πού άνέγραφαν περιεκτικότητα καθαρού άργύρου μεγαλύτερη από τήν πραγματική, κατά παραβάση τών άρθρων 1, 10 και 17 του βασιλικού διατάγματος ύπ' άριθ. 80.

Τό Tribunal de premiere instance τών Βρυξελλών, θεωρώντας ότι ή έκδοθησομένη άπόφαση έξηρτάτο από τό έρώτημα άν οι δελγικοί κανόνες έχουν άποτελέσματα ισοδύναμα προς ποσοτικούς περιορισμούς και ότι, έπομένως, ήταν άναγκαία ή έρμηνεία τών άρθρων 30 και έπόμενα τής συνθήκης γιά τήν έκδοση τής άποφάσεώς του, άνέβαλε νά άποφανθεί και ύπέβαλε στό Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 τής συνθήκης ΕΟΚ τό ακόλουθο έρώτημα:

«Τά άρθρα 30 έως 36 τής συνθήκης περί ίδρύσεως τής Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, έχουν τήν έννοια ότι άπαγορεύουν στόν τομέα τών πολυτίμων μετάλλων, νομοθετικές διατάξεις, όπως τό βασιλικό διάταγμα 80, τής 28ης Νοεμβρίου 1939, περί συμπληρώσεως και τροποποίησης του νόμου τής 5ης Ιουνίου 1868, τό

όποιο εκυρώθη από τον νόμο της 16ης 'Ιουνίου 1947 και έτροποποιήθη από τό νομοθετικό διάταγμα της 28ης Φεβρουαρίου 1947, μέ τίς όποιες προσδιορίζεται σύμφωνα μέ ίδιες μεθόδους ή περιεκτικότης κράματος σέ καθαρό άργυρο και ρυθμίζεται τό σχήμα και οι λεπτομέρειες τών σφραγίδων πού έγγώνται τόν θαυμό καθαρότητος πού προσδιορίζεται κατ' αυτόν τόν τρόπο;»

3. 'Η απόφαση περί παραπομπής έπρωτοκολλήθη στην γραμματεία του Δικαστηρίου στις 20 'Ιουλίου 1981.

Σύμφωνα μέ τό άρθρο 20 του Πρωτοκόλλου περί του 'Οργανισμού του Δικαστηρίου της ΕΟΚ, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν οι κατηγορούμενοι στην κυρία υπόθεση, ό Declercq, εκπροσωπούμενος από τους G. Kirschen και Ph. Verheirstraeten, δικηγόρους Βρυξελλών, ό Konijn, εκπροσωπούμενος από τόν J. Perlberger, δικηγόρο Βρυξελλών, ό Lambeets, εκπροσωπούμενος από τόν Claude Andries, δικηγόρο Βρυξελλών, και ό Demeulre-Coche, εκπροσωπούμενος από τόν Jena-Pierre Clauwaert, δικηγόρο Βρυξελλών· τό πολιτικώς έναγον στην κυρία υπόθεση μή κερδοσκοπικό σωματείο UFIDEC, εκπροσωπούμενο από τόν Jean de Bock, δικηγόρο Βρυξελλών· ή βελγική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τόν L. Janssen, διευθυντή διοικήσεως, ενεργούντα για τόν 'Υπουργό 'Εξωτερικών· ή βρετανική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τόν R. N. Ricks του Treasury Solicitor's Department· και ή 'Επιτροπή τών Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τόν νομικό της σύμβουλο Michel van Ackere, επικουρούμενο από τόν Michel Waelbroeck, δικηγόρο.

Τό Δικαστήριο, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητού δικαστού και μετ' άκρόαση του γενικού εισαγγελέως απέφασισε τήν έναρξη

της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή αποδείξεων. 'Εκάλεσε πάντως τήν 'Επιτροπή νά εκθέσει γραπτώς τίς διατάξεις περί σφραγίσεως τών έργων από πολύτιμα μέταλλα και από έπάργυρα μέταλλα, πού ισχύουν στα άλλα Κράτη μέλη.

II — Γραπτές παρατηρήσεις

1. Οι κατηγορούμενοι στην κυρία υπόθεση, *Declercq, Konijn, Lambeets* και *Demeuldre-Coche*, ισχυρίζονται ότι ή βελγική νομοθεσία, ή οποία άπαιτεί τήν έγχαρξη δύο σφραγίδων έχει ως αποτέλεσμα νά καταστήσει αδύνατη, για τόν άλλοδαπό εισαγωγή ή κατασκευαστή, τήν διάθεση στην βελγική αγορά πολυτιμων μετάλλων άλλοδαπής κατασκευής, εκτός εάν τηρήσει εκτός της έθνικης του νομοθεσίας και τήν βελγική. 'Ο άλλοδαπός εισαγωγέας ή ό κατασκευαστής πρέπει λοιπόν νά προβλέψει διπλή σφράγιση και νά προσφέρει ένα προϊόν πού νά ανταποκρίνεται ως προς τήν περιεκτικότητα σέ πολύτιμα μέταλλα, στην έθνική του νομοθεσία και στην βελγική. Οι κατηγορούμενοι παρατηρούν σχετικώς ότι οι έπίσημοι κανόνες στην 'Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας διαφέρουν από τους βελγικούς, κατά τό ότι αναφέρονται σέ σχέση δάρους καθαρού μετάλλου και επικαλυμμένης επιφανείας, δηλαδή 90 γραμμάρια για επιφάνεια 24 dm².

Οι επίδικοι κανόνες αποτελούν έτσι τεχνικό εμπόδιο στην έλευθρία τών ένδοκινοτικών συναλλαγών, πού τό Συμβούλιο είχε τήν πρόθεση νά εξαλείψει, σύμφωνα μέ τό γενικό του πρόγραμμα της 28ης Μαΐου 1969 (JO C 76, σ. 1) και τό ψήφισμά του, της 17ης Δεκεμβρίου 1973, περί διομηχανικής πολιτικής (JO C 117, σ. 1).

Υπό τὸ φῶς τῆς νομολογίας τοῦ Δικαστηρίου, οἱ βελγικοὶ κανόνες πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ὡς μέτρο ἰσοδυνάμου ἀποτελέσματος. Ἡ νομολογία αὐτὴ ἀναφέρεται σὲ κάθε μέτρο ἰκανὸ νὰ παρεμποδίσει ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, πραγματικῶς ἢ ἐνδεχομένως τὶς συναλλαγές μεταξύ Κρατῶν μελῶν, χωρὶς κατ' ἀνάγκη νὰ καθιστᾶ ἀδύνατη κάθε εἰσαγωγή. Ὁ Κοijn προσθέτει ὅτι οἱ βελγικοὶ κανόνες ἐμποδίζουν τὶς εἰσαγωγές καὶ τὶς ἐξαγωγές κατὰ τὸ ὅτι τὶς καθιστοῦν ἐπαχθέστερες ἢ δυσχερέστερες ἀπὸ τὴν διάθεση τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς.

Κατὰ συνέπεια, οἱ κατηγορούμενοι στὴν κυρία ὑπόθεση προτείνουν νὰ δοθῆι στὸ προδικαστικὸ ἐρώτημα ἢ ἀπάντηση ὅτι ἀποτελοῦν μέτρο ἰσοδυνάμου ἀποτελέσματος πρὸς ποσοτικὸ περιορισμὸ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς, ἀπαγορευόμενον ἀπὸ τὸ ἄρθρο 30 τῆς συνθήκης, οἱ ἐθνικοὶ κανόνες ὅπως τὸ βασιλικὸ διάταγμα 80, ἐφ' ὅσον ἐπιβάλλουν στοὺς εἰσαγωγεῖς διατυπώσεις καὶ ἐλέγχους πού ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ καταστήσουν ἀδύνατη ἢ δυσχερέστερη τὴν διάθεση στὴν ἐθνικὴ ἀγορὰ τῶν προϊόντων πού εἰσάγουν εὐνοώντας ἔτσι τὴ διάθεση τῶν ἐθνικῶν προϊόντων.

2. Τὸ πολιτικῶς ἐνάγον στὴν κυρία ὑπόθεση μὴ κερδοσκοπικὸ σωματεῖο, *UFIDEC*, διευκρινίζει ἐν πρώτοις ὅτι, ἀντίθετα μὲ ὅ,τι ἀναφέρει τὸ ὑποβληθέν ἐρώτημα, ἡ προκειμένη ὑπόθεση δὲν ἀφορᾶ ἀντικείμενα ἀπὸ καθαρὸ ἄργυρο, δηλαδή ἀπὸ συμπαγῆ ἄργυρο ἀλλὰ ἀποκλειστικὰ ἀντικείμενα ἀπὸ ἐπάργυρο μέταλλο, δηλαδή ἀπὸ κοινὸ μέταλλο ἐπικαλυμμένο μὲ λεπτὸ στρώμα ἀργύρου.

Ὑστερα ἀπὸ μιά σύντομη ἐκθεση τῶν βελγικῶν κανόνων τὸ *UFIDEC* παραπέμπει σὲ μιά πρόταση ὁδηγίας τοῦ 1975 περὶ προσεγγίσεως τῶν νομοθεσιῶν τῶν Κρατῶν μελῶν, τῶν σχετικῶν μὲ τὰ ἔργα ἀπὸ πολυτίμητα μέταλλα. Ἀντιθέτως, καμμία πρόταση

ὁδηγίας δὲν ἔχει ἀναφερθεῖ στὸ ἐπάργυρο μέταλλο.

Τὸ *UFIDEC* ἀναλύει ἐν συνεχείᾳ τὴν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου τὴν σχετικὴ μὲ τὰ μέτρα ἰσοδυνάμου ἀποτελέσματος, μετὰ τὴν ἀπόφαση τῆς 20ῆς Φεβρουαρίου 1979 (*Rewe*, 120/78, *Rec.* σ. 649). Ἐν προκειμένῳ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι οἱ βελγικοὶ κανόνες ἐπιδιώκουν σκοπὸ γενικοῦ συμφέροντος, ἰκανὸ νὰ προηγεῖται τῶν ἀπαιτήσεων τῆς ἐλευθέρως κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων, κατὰ τὴν ἔννοια τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως *Rewe*. Ἐπιδιώκοντας νὰ ἐξαλείψουν τὶς καταχρήσεις πού δύνανται νὰ προκύψουν ἀπὸ τὸ σύστημα τῆς ἐλευθερίας ὡς πρὸς τὸν βαθμὸ καθαρότητος καὶ νὰ καταστρίβουν πλέον ἀποτελεσματικῶς τὶς ἀπάτες, οἱ κανόνες αὐτοὶ ἐξασφαλίζουν συγχρόνως τὴν ἐντιμότητα στὶς ἐμπορικὲς συναλλαγές καὶ τὴν προστασία τῶν καταναλωτῶν. Δὲν ἐπιδιώκουν σκοπὸ προστατευτισμοῦ.

Συγκεκριμένως, ἡ σφραγίδα πού ἀναγράφει τὴν ποσότητα ἀργύρου ἀποτελεῖ ἀπαραίτητη πληροφορία γιὰ νὰ μὴν ἐξαπατᾶται ὁ καταναλωτὴς. Ἡ σφραγίδα σήμα-ὑπογραφή τοῦ κατασκευαστοῦ, ἐξ ἄλλου, ἐπιτρέπει τὴν ἐγγύηση τῆς αὐθεντικότητος τοῦ ἔργου, ὃ δὲ κατασκευαστῆς εἶναι σχετικῶς ὑπεύθυνος.

Ἡ ὑποχρέωση ἐπιθέσεως σφραγίδων ἐπὶ τοῦ ἴδιου τοῦ προϊόντος ἀποτελεῖ μέτρο τελείως ἀναγκαῖο καὶ ἐνδεδειγμένο δεδομένου ὅτι ἡ σφραγίδα εἶναι ἀμετακίνητη καὶ δὲν δύναται νὰ χωρισθεῖ ἀπὸ τὸ προϊόν, ἀποτελοῦσα ἐπομένως ἀπαραίτητο ὄργανο ἀναγνωρίσεως στὶς ἐμπορικὲς συναλλαγές. Ἀντιθέτως, ἡ ἐκδοσὴ εἰδικῶν ἐγγράφων κατὰ τὴν ἀγορὰ ἢ ἡ θέσι ἐπὶ τοῦ προϊόντος κινητῶν ἐτικεττῶν δὲν προσφέρουν τὶς ἴδιες ἐγγυήσεις.

Τὸ *UFIDEC* θεωρεῖ λοιπὸν ὅτι οἱ ἐπίδικοι κανόνες ἐπιδιώκουν τὸν νόμιμο σκοπὸ τῆς

έντιμότητος τών έμπορικών συναλλαγών καί τής προστασίας τών καταναλωτών. Είναι δικαιολογημένοι, πρόσφοροι καί ανάλογοι πρὸς τὰ πλεονεκτήματα πού προσφέρουν, ἐνῶ οἱ ἐξαναγκασμοὶ πού ἐνδεχομένως συνεπάγονται δὲν εἶναι ἐπαχθεῖς ἐν ὄψει τῆς παρεχομένης ἐγγυήσεως. Δεδομένου ὅτι σὲ κανένα ἄλλο Κράτος μέλος δὲν ὑπάρχουν τέτοιοι κανόνες, ἡ συμμόρφωση πρὸς τοὺς κανόνες τοῦ δελγικοῦ δικαίου εἶναι εὐκόηη γιὰ τοὺς κατασκευαστές καί τοὺς εἰσαγωγεῖς.

Κατὰ συνέπεια, τὸ UFIDEC προτείνει νὰ δοθεῖ ἡ ἀπάντηση ὅτι τὰ ἄρθρα 30 ἕως 36 τῆς συνθήκης ΕΟΚ δὲν πρέπει νὰ ἐρμηνεύονται ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι, στὴν συγκεκριμένη περίπτωση τοῦ ἐπαργύρου μετάλλου, ἀπαγορεύουν νομοθετικές διατάξεις τοῦ εἴδους τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος ἀριθ. 80, ὅπως ἐτροποποιήθη ἀπὸ τὸ διάταγμα τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς 13ης Ἰουλίου 1948, οἱ ὁποῖες προσδιορίζουν μὲ ἴδιες μεθόδους τὴν ἐνδειξη τοῦ θάρους καθαροῦ ἀργύρου πού περιέχεται σὲ ἓνα ἔργο καί ρυθμίζουν τὸν τύπο καί τὶς λεπτομέρειες τῶν σφραγίδων οἱ ὁποῖες ἐγγυῶνται τὸ κατ' αὐτόν τὸν τρόπο πιστοποιούμενο θάρος.

3. Κατὰ τὴν γνώμη τῆς *δελγικῆς κυβερνήσεως*, οἱ ἐπίδοκι κανόνες δὲν ἀποτελοῦν μέτρο ἰσοδυναμίου ἀποτελέσματος, ὅπως ὠρίσθη στὴν ἀπόφαση τῆς 11ης Ἰουλίου 1974 (Dassonville 8/74, Rec. σ. 837). Δὲν ἐπιδάλλουν τεχνικά ἐμπόδια στὴν εἰσαγωγή προϊόντων ἀπὸ πολὺτιμα μέταλλα προελεύσεως ἄλλων Κρατῶν μελῶν, διότι ἐπιτρέπουν τὴν πώληση στὸ Βέλγιο τῶν ἀντικειμένων ἀλλοδαπῆς προελεύσεως ἐφ' ὅσον αὐτὰ φέρουν τὶς ἐπίσημες ὑποχρεωτικές σφραγίδες τῆς χώρας καταγωγῆς τους. Ἐπομένως, τὰ προϊόντα πού κατασκευάζονται σὲ ἄλλο Κράτος μέλος πού ἀπαιτεῖ περιεκτικότητα σὲ πολὺτιμο μέταλλο κατώτερη ἀπὸ τὴν ἀπαιτούμενη στὸ Βέλγιο, γιὰ τὴν χορήγηση ἐπίσημων σφραγίδων, δύνανται νὰ κυκλοφοροῦν στὸ Βέλγιο χωρὶς καμμία διατύπωση.

Ἡ δελγικὴ κυβέρνηση ὑποστηρίζει ἐπικουρικῶς ὅτι, ἀκόμα καί ἂν ὑποτεθεῖ ὅτι οἱ ἐπίδοκι κανόνες ἐπιδάλλουν ὀρισμένους περιορισμούς στὴν ἐλεύθερη ἐνδοκοινοτικὴ κυκλοφορία, οἱ περιορισμοὶ αὐτοὶ εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει σύμφωνοι πρὸς τὸ κοινοτικό δίκαιο. Εἶναι ἀπαραίτητοι γιὰ τὴν ἱκανοποίηση ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν πού ἀναφέρονται, ἰδίως, στὴν ἐντιμότητα τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν καί στὴν προστασία τῶν καταναλωτῶν, κατὰ τὴν ἔννοια τῆς ἀποφάσεως τῆς 20ῆς Φεβρουαρίου 1979 (Rewe, 120/78, Rec. σ. 649). Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν ἔκθεση τοῦ Βασιλέως (Rapport du Roi) τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος 80, οἱ κανόνες ἐθεσπίσθησαν γιὰ νὰ «ικανοποιήσουν τοὺς ἐνδιαφερομένους καταναλωτές καί τὰ μέλη τοῦ σωματείου τῶν ὀρολογιοποιῶν, κοσμηματοπωλῶν καί χρυσοχῶν...».

Ἐξ ἄλλου, οἱ δελγικοὶ κανόνες δὲν δημιουργοῦν ἐμπόδια οὔτε στὴν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἔργων ἀπὸ πολὺτιμα μέταλλα τὰ ὁποῖα δὲν φέρουν τὶς ἐπίσημες σφραγίδες τῆς χώρας κατασκευῆς. Τὰ ἔργα αὐτὰ πρέπει δεδαίως νὰ σφραγίζονται ἀπὸ τὸν εἰσαγωγέα σύμφωνα μὲ τὴν δελγικὴ νομοθεσία. Πρόκειται πάντως περὶ κανόνων πού δὲν εἰσάγουν διακρίσεις, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀπαραίτητοι ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι τὰ προϊόντα πού δὲν ἀνταποκρίνονται στὰ κριτήρια τὰ καθοριζόμενα ἀπὸ τὴν χώρα καταγωγῆς, πρέπει τουλάχιστον νὰ ἀνταποκρίνονται στὰ κριτήρια τῆς χώρας ὅπου πωλοῦνται.

4. Ἡ *βρετανικὴ κυβέρνηση* παρατηρεῖ ὅτι δὲν ὑπάρχουν στὸ Ἠνωμένο Βασίλειο νομικοὶ κανόνες ἀνάλογοι μὲ τοὺς δελγικοὺς ὅσον ἀφορᾷ τὶς μεθόδους πού χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὸν ὀρολογισμό τοῦ θάρους πολυτίμου μετάλλου στὰ προϊόντα ἢ ὅσον ἀφορᾷ τὸν βαθμὸ καθαρότητος τῶν ἀντικειμένων ἀπὸ ἐπάργυρο μέταλλο. Πάντως ὁ Hallmarking Act (ὁ νόμος περὶ τῆς σφραγίσεως) τοῦ 1973 προβλέπει ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν ἄλλων ἀντικειμένων πού

προσφέρονται σέ πλαίσιο ἐμπορικό ἢ διομηχανικό στό Ἡνωμένο Βασίλειο καί περιγράφονται ὡς ἀπαρτιζόμενα ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει ἀπό χρυσό, ἄργυρο ἢ ἀπό πλατίνα, πρέπει νά φέρουν σφραγίδα.

Ἡ βρετανική κυβέρνησις ἀναλύνει ἐν συνεχείᾳ τήν πρόσφατη νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, τήν σχετική μέ τά μέτρα ἰσοδυναμοῦ ἀποτελέσματος, ἰδίως τήν ἀπόφασις τῆς 20ῆς Φεβρουαρίου 1979 (Rewe, 120/78, Rec. σ. 649). Ὑπό τό φῶς τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ὑποστηρίζει ὅτι, ἡ ὑποχρέωσις σφραγίσεως, ἀκόμα καί ἂν ὑποτεθεῖ ὅτι ἀποτελεῖ ἐμπόδιο στήν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων ἐντός τῆς Κοινότητος, δέν ἐμπίπτει στό ἄρθρο 30 τῆς συνθήκης διότι εἶναι ἀναγκαῖα γιά τήν ἰκανοποίηση ἐπιτακτικῶν ἀπαιτήσεων πού συντίθονται στήν ἐντιμότητα τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν καί στήν προστασία τῶν καταναλωτῶν.

Τά πολύτιμα μέταλλα, δηλαδή ὁ χρυσός, ὁ ἄργυρος καί ἡ πλατίνα προσμειγνύονται συνήθως μέ δασικό μέταλλο πού τά καθιστᾷ σκληρότερα. Ὅμως, ὁ προσδιορισμός τῆς πραγματικῆς ἀναλογίας καθαροῦ πολυτίμου μετάλλου δέν εἶναι δυνατός παρά μόνο μέ τεχνικῶς πολύπλοκούς ἐλέγχους τούς ὁποίους ἀδυνατοῦν νά διεξαγάγουν οἱ καταναλωτές καί οἱ ἔμποροι. Ἔτσι, οἱ καταναλωτές καί οἱ ἔμποροι δύνανται εὐκόλα νά γίνουν θύματα ἐξαπατήσεων, παραπλανήσεων στήν παρουσίασις ἢ παρεξηγήσεων ὅσον ἀφορᾷ τήν καθαρότητα τοῦ πολυτίμου μετάλλου, ἡ ὅποια προσδιορίζει σέ μεγάλο βαθμό τήν ἀξία τῶν ἀντικειμένων. Εἶναι λοιπόν πολύ σημαντικό τό νά διαθέτουν οἱ καταναλωτές καί οἱ ἔμποροι ἀκριθῆ καί ἀξιόπιστη ἐγγύησις περί τῆς καθαρότητος.

Ἡ ὑποχρεωτική σφραγίσις γιά τά ἀντικείμενα πού ἀπαρτιζοῦνται ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει ἀπό πολύτιμα μέταλλα προσφέρει λοιπόν ὑψηλό βαθμό προστασίας στόν κατα-

ναλωτή. Ἀποτελεῖ συγχρόνως τό πλεόν ἀποτελεσματικό μέσο προστασίας τῶν συμφερόντων τῶν καταναλωτῶν καί τῶν ἐντίμων ἐμπόρων στήν ἀγορά καί τήν πλεόν ἐνδεδειγμένη μέθοδο γιά τό μεγάλο κοινό. Ἡ μόνιμη σήμανσις εἶναι ἰδιαίτερος ἐπιθυμητή στόν τομέα τῶν ἀντικειμένων ἀπό πολύτιμα μέταλλα τά ὁποῖα προβλέπονται γιά μεγάλη διάρκεια καί περνοῦν συχνά ἀπό πολλούς ἰδιοκτήτες. Ἀντιθέτως, ἐναλλακτικά μέσα μικροτέρας διαρκείας, ὅπως τό χαρτί τοῦ περιτυλίγματος ἢ ἡ ἐτικέττα δέν ἀρκοῦν νά παράσχουν μόνιμη ἐγγύησις.

Ἡ βρετανική κυβέρνησις συμπεραίνει ὅτι, ἐλλείψει κοινοτικῶν κανόνων ἐπὶ τοῦ θέματος, ἐπιτρέπεται σιά Κράτη μέλη νά θεσπίζουν ἰδίους κανόνες περί σφραγίσεως γιά τά ἀντικείμενα πού ἀπαρτιζοῦνται ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει ἀπό πολύτιμα μέταλλα. Τέτοιοι ἔθνικοί κανόνες ἐξυπηρετοῦν σκοπούς οἱ ὁποῖοι ἀνταποκρίνονται σιά κριτήρια πού ἔχει θέσει ἡ πρόσφατη νομολογία τοῦ Δικαστηρίου. Οἱ κανόνες αὐτοί πού εἶναι γενικοῦ συμφέροντος καί ἰκανοί νά ὑπερισχύουν τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων δέν ἀπαγορευοῦνται ἀπό τό ἄρθρο 30 τῆς συνθήκης, ἐφ' ὅσον ἐφαρμόζονται χωρίς διάκρισις τόσο σιά ἐγχώρια ὅσο καί σιά εἰσαγόμενα προϊόντα.

5. Κατά τήν *Ἐπιτροπή* τό προδικαστικό ἐρώτημα ἀναφέρεται στήν οὐσία σιό ἂν μία διάταξις, ἡ ὅποια ἐφαρμόζεται ἀδιακρίτως ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν καί ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων προϊόντων καί ἡ ὅποια προσδιορίζει, σύμφωνα μέ ἐιδικοῦς κανόνες καί ὑπό τήν ἀπειλή ποινικῶν κυρώσεων, τούς τρόπους σφραγίσεως τῶν μετάλλων, συμδιόζεται μέ τό ἄρθρο 30 τῆς συνθήκης.

Σύμφωνα μέ τήν νομολογία, μέτρο ἰσοδυναμοῦ ἀποτελέσματος ἀποτελεῖ κάθε ἐμπορικοῦ χαρακτήρος ρύθμισις τῶν Κρατῶν μελῶν πού εἶναι ἰκανή νά ἀποτελέσει

έμπόδιο άμέσως ή έμμέσως στό ένδοκοινοτικό έμπόριο. Τό Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι, έλλείψει κοινών κανόνων, στά Κράτη μέλη έναπόκειται νά ρυθμίζουν τήν παραγωγή και τήν έμπορία τών προϊόντων. Σχετικά μέ τούς έθνικούς κανόνες οι όποιοι εφαρμόζονται άδιακρίτως στά έθρικά και στά εισαγόμενα προϊόντα, τό Δικαστήριο δέχεται ότι τά έμπόδια στήν ένδοκοινοτική κυκλοφορία πρέπει νά γίνονται δεκτά κατά τό μέτρο πού οι έπιταγές αυτές δύνανται νά χαρακτηρισθούν ως αναγκαίες γιά τήν ικανοποίηση έπιτακτικών άπαιτήσεων πού συντείνουν ιδίως στήν άποτελεσματικότητα τών φορολογικών έλέγχων, στήν προστασία τής δημοσίας υγείας, στήν έντιμότητα τών έμπορικών συναλλαγών και στήν προστασία τών καταναλωτών.

Η Έπιτροπή παρατηρεί σχετικώς ότι γιά νά εισαχθεί στό Βέλγιο ένα έργο από πολύτιμο μέταλλο ή από έπάργυρο μέταλλο πρέπει είτε νά σφραγίζεται στήν χώρα κατασκευής σύμφωνα μέ τούς βελγικούς κανόνες — πράγμα πού καθιστά αναγκαία μία ειδική παραγωγή προορισμένη γιά τό Βέλγιο — είτε νά σφραγίζεται από τόν εισαγωγέα — πράγμα πού άπαιτεί μεταξύ άλλων όπως ό τελευταίος διαθέτει τό αναγκαίο ύλικό.

Οι βελγικοί κανόνες έχουν επίσης ως άποτέλεσμα τήν παρεμπόδιση τών παραλλήλων εισαγωγών, δεδομένου ότι ό παράλληλος εισαγωγέας συνήθως δέν είναι κάτοχος σφραγίδος και δέν διαθέτει τόν αναγκαίο έξοπλισμό γιά νά δύναται νά σφραγίζει σύμφωνα μέ τούς βελγικούς κανόνες.

Τό έμπόδιο αυτό στίς εισαγωγές δέν δύναται νά δικαιολογηθεί από τό άρθρο 36 τής συνθήκης τό όποίο, δυνάμει τής νομολογίας τού Δικαστηρίου, πρέπει νά έρμηνεύεται στενώς και δέν έπιτρέπει τήν επέκταση τών εξαιρέσεων οι όποιες έχουν προβλεφθεί περιοριστικώς γιά άλλες περιπτώσεις.

Πρέπει πάντως νά έρευνηθεί μέχρι ποίου σημείου οι βελγικοί κανόνες άντιαποκρίνονται στήν άνάγκη προστασίας τής έντιμότητας τών έμπορικών συναλλαγών και προστασίας τών καταναλωτών. Σχετικώς, ή Έπιτροπή διακρίνει μεταξύ τής σφραγίδος περιεκτικότητας ή τού ποσοστού και τής σφραγίδος τού σήματος.

Όσον άφορά τήν σφραγίδα περιεκτικότητας ή ποσοστού, ή Έπιτροπή θεωρεί ότι είναι νόμιμο νά άπαιτείται από τόν πωλητή ενός έργου από πολύτιμο μέταλλο ή από έπάργυρο μέταλλο, νά πληροφορεί μέ μία τέτοια σφραγίδα τούς άγοραστές περί τής περιεκτικότητας τού κράματος ή περί τού βάρους καθαρού μετάλλου.

Λόγω τής άξίας τών έν λόγω άντικειμένων, τής μέσης διάρκειας ζωής τους και τής σημασίας πού δίδουν οι άγοραστές στή συμφωνία τών άντικειμένων αυτών μέ τίς αναγραφόμενες ένδείξεις, τό σύστημα τής σφραγίσεως φαίνεται νά παρέχει έγγυήσεις, οι όποίες δέν δύνανται νά έπιτευχθούν μέ ένα άπλό σύστημα έπιθέσεως έτικέτας ή έπιγραφής ή μνείας επί τού έξωτερικού περιτυλίγματος.

Στήν περίπτωση τών έργων από έπάργυρο μέταλλο, είναι επίσης νόμιμο νά προβλεπεται συγκεκριμένος τρόπος άναγραφής τού βάρους καθαρού άργύρου (άριθμός γραμμαρίων ανά έργο ή ανά δωδεκάδα). Αυτό ισχύει επίσης στήν περίπτωση πού μία άλλη χώρα τής Κοινότητας θεσπίζει άλλο τρόπο ύπολογισμού, όπως συμβαίνει μέ τήν Γερμανία, όπου άπαιτείται ή άναγραφή τού άριθμού τών γραμμαρίων ανά έπιφάνεια 24 dm². Λόγω τής κατ' άνάγκη συνοπτικότητός τους, οι ένδείξεις πού άναγράφονται στήν σφραγίδα δέν παρέχουν πλήρεις πληροφορίες αλλά άναφέρονται πάντα σέ ένα συγκεκριμένο σύστημα κανόνων. Έπομένως, ή άλλοδαπή σφραγίδα, ή όποία άναφέρεται σέ τρόπο ύπολογισμού διάφορο τού τρόπου πού προβλέπουν οι βελγικοί κανόνες δέν έχει,

σύμφωνα με την απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1980 (Fietje, 27/80) «περιεχόμενο πληροφοριακό, ως προς τη φύση του προϊόντος που περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ίδιες πληροφορίες και που είναι το ίδιο κατανοητό για τους καταναλωτές του κράτους εισαγωγέως, όπως και η όνομασία που απαιτείται από τους κανόνες του κράτους αυτού».

Ἀντιστρόφως, είναι αμφίβολο ἂν ἕνα Κράτος μέλος δύναται νά ἀπαιτεῖ, ὅσον ἀφορᾶ τὰ εἰσαγόμενα ἀπό ἄλλα Κράτη μέλη ἔργα, ὅπως οἱ ἐνδείξεις, οἱ σχετικές με τήν καθαρότητα τοῦ μετάλλου ἢ μέ τόν ἀριθμό γραμμαρίων, ἀναγράφονται σέ σφραγίδα συγκεκριμένου τύπου. Τά Κράτη μέλη δέν δύναται ἐπίσης νά ἐπιβάλλουν τήν ὑποχρέωση καταθέσεως τοῦ τύπου τῆς σφραγίδος τοῦ τίτλου καί τῆς χρήσεως μόνον σφραγίδος πού ἀνταποκρίνεται στόν τύπο αὐτό.

Ὅσον ἀφορᾶ τήν σφραγίδα σήματος, ἡ Ἐπιτροπή εἶναι τῆς γνώμης ὅτι οἱ περιορισμοί πού συνεπάγονται οἱ ἐπὶ τοῦ θέματος κανόνες δικαιολογοῦνται δυσκολότερα ἀπό τούς περιορισμούς τούς σχετικούς μέ τῆ σφραγίδα περιεκτικότητας. Ναι μὲν τά Κράτη μέλη διατηροῦν τό δικαίωμα νά ἀπαιτοῦν τήν ἐνδειξη τῆς ταυτότητας τοῦ κατασκευαστοῦ μέ τήν ἐπίθεση σφραγίδος σήματος, ἡ εὐχέρεια ὁμως αὐτή δέν δύναται νά καταλήξει στήν ἐπιβολή τῆς ὑποχρέωσης χρησιμοποίησης γιά τὰ εἰσαγόμενα προϊόντα σφραγίδος σήματος ἑνός τύπου πού ἔχει κατατεθεῖ στό Βέλγιο. Ἐνας τέτοιος περιορισμός στίς συναλλαγές δέν δικαιολογεῖται ἀπό σκοπό γενικοῦ συμφέροντος, ἱκανό νά προηγεῖται τῶν ἀπαιτήσεων τῶν κανόνων τῆς συνθήκης.

Κατά συνέπεια, ἡ Ἐπιτροπή προτείνει νά δοθεῖ ἡ ἀκόλουθη ἀπάντηση στό ὑποβληθέν ἐρώτημα:

«Δέν ἐμπίπτουν στήν ἔννοια τοῦ «μέτρου ἰσοδυνάμου ἀποτελέσματος πρὸς ποσοτικούς περιορισμούς ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς» πού ἀναφέρεται στό ἄρθρο 30 τῆς συνθήκης ΕΟΚ οἱ νομοθετικές διατάξεις τῶν Κρατῶν μελῶν πού προβλέπουν ὅτι τὰ ἔργα ἀπό πολύτιμα μέταλλα καί ἀπό ἐπάργυρα μέταλλα, τόσο ἐθνικά ὅσο καί εἰσαγόμενα ἀπό ἄλλα Κράτη μέλη, πρέπει ὑποχρεωτικῶς νά φέρουν σφραγίδες πού νά ἐπιτρέπουν τόν προσδιορισμό τοῦ κατασκευαστοῦ τους καί εἴτε τῆς καθαρότητος τοῦ κράματός τους εἴτε τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γραμμαρίων πολυτίμου μετάλλου πού περιέχουν, μέ ἀναφορά, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως σέ μιά συγκεκριμένη μέθοδο ὑπολογισμοῦ.

Ἀποτελοῦν ἀπαγορευόμενα μέτρα ἰσοδυνάμου ἀποτελέσματος οἱ νομοθετικές διατάξεις ἑνός Κράτους μέλους πού ἐπιβάλλουν στούς κατασκευαστές τῶν ἔργων αὐτῶν σέ ἄλλα Κράτη μέλη ἢ στά πρόσωπα πού εἰσάγουν τὰ ἔργα αὐτά ἀπό ἄλλα Κράτη μέλη, τήν χρησιμοποίηση σφραγίδων εἰδικοῦ τύπου ἢ τῶν ὁποίων ὁ τύπος πρέπει νά ἀνταποκρίνεται σέ πρότυπο πού ἔχει προηγουμένως κατατεθεῖ, ἐφ' ὅσον ἡ εφαρμογή τῶν διατάξεων αὐτῶν ἀποτελεῖ ἐμπόδιο γιά τίς ἐνδοκοινοτικές συναλλαγές καί ἐφ' ὅσον ἀπό τίς σφραγίδες πού φέρουν ἤδη τὰ ἔργα κατὰ τόν χρόνον τῆς εἰσαγωγῆς τους δέν προκύπτει ἐπαρκῆς πληροφόρηση τῶν ἀγοραστῶν, τῶν πωλητῶν καί τῶν δημοσίων ἀρχῶν.»

III — Προφορική διαδικασία

Οἱ κατηγορούμενοι στήν κυρία δίκη, ἐκπροσωπούμενοι ἀπό τόν Ph. Verheirstraeten, δικηγόρο Βρυξελλῶν, ἡ πολιτικῶς ἐνάγουσα στήν κυρία δίκη UFIDEC, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τόν Jean de Bock, δικηγόρο Βρυξελλῶν, ἡ ὄργανο ἐκτελεστικῆς κυβέρνησης, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τόν D.

Donaldson, καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη ἀπὸ τὸν νομικὸ τῆς σύμβουλο Michal van Ackere, ἐπικουρούμενο ἀπὸ τὸν Michel Waelbroeck ἀνέπτυξαν τίς προφορικές τους παρατηρήσεις καί ἀπήντησαν σέ ἐρωτήσεις

τοῦ Δικαστηρίου κατὰ τῆ συνεδρίαση τῆς 31ης Μαρτίου 1982.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεὺς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του κατὰ τὴν συνεδρίαση τῆς 13ης Μαΐου 1982.

Σκεπτικό

- 1 Μὲ ἀπόφαση τῆς 26ης Ἀπριλίου 1979, πού περιήλθε στὸ Δικαστήριον στίς 20 Ἰουλίου 1981, τὸ Tribunal de première instance τῶν Βρυξελλῶν ὑπέβαλε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικὸ ἐρώτημα ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνεῖα τῶν ἄρθρων 30 ἕως 36 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, προκειμένου νά κρίνει ἂν συμβιβάζονται πρὸς τὸ κοινοτικὸ δίκαιο οἱ βελγικοὶ κανόνες περὶ σφραγίσεως τῶν ἀντικειμένων ἀπὸ ἐπάργυρο μέταλλο.
- 2 Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἀνέκυψε στὸ πλαίσιο ποινικῶν δικῶν κατὰ εἰσαγωγέων, ἐπειδὴ τὰ ἐπιτραπέζια σκευὴ ἀπὸ ἐπάργυρο μέταλλο πού ἐπώλησαν καί τὰ ὁποῖα ἦταν προελεύσεως ἄλλων Κρατῶν μελῶν, εἶχαν σφραγίδες πού δὲν ἀντιαπεκρίνοντο στίς ἀπαιτήσεις τῶν βελγικῶν κανόνων.
- 3 Σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 10 τοῦ βελγικοῦ βασιλικοῦ διατάγματος 80, τῆς 28ης Νοεμβρίου 1939, πού συμπληρώνει καί τροποποιεῖ τὸ νόμο τῆς 5ης Ἰουνίου 1868, περὶ ἐλευθερίας τῆς ἐπεξεργασίας χρυσῶν καί ἀργυρῶν ἀντικειμένων, καί θεσπίζει τὴν ὑποχρεωτικὴ ἐγγύηση τοῦ βαθμοῦ καθαρότητος τῶν ἀντικειμένων ἀπὸ πολὺτιμα μέταλλα, ὅπως ἐτροποποιήθη ἀπὸ τὸ νομοθετικὸ διάταγμα τῆς 28ης Φεβρουαρίου 1947, τὰ εἶδη ἀργυροχοΐας ἀπὸ ἐπάργυρο μέταλλο πρέπει νά φέρουν δύο σφραγίδες, ἀπὸ τίς ὁποῖες ἡ μία ἀποτελεῖ τὸ σήμα-ὑπογραφή τοῦ κατασκευαστοῦ, ἡ δὲ ἄλλη ἐμφαίνει τὸ ποσοτὸ τῶν γραμμαρίων καθαροῦ ἀργύρου πού περιέχεται στὸ ἔργο. Ἡ ἀνωτέρω διάταξη διευκρινίζει πάντως ὅτι τὰ ἐπιτραπέζια σκευὴ καί μαχαιροπήρουνα πρέπει νά φέρουν τὸ ποσοτὸ τῶν γραμμαρίων ἀνά δωδεκάδα. Τὸ ἐν λόγω διάταγμα προβλέπει περαιτέρω ὅτι οἱ κατασκευαστὲς ἢ οἱ εἰσαγωγεῖς ἀντικειμένων ἀπὸ ἐπάργυρο μέταλλο ὑποχρεοῦνται νά καταθέτουν προηγουμένως τὸν τύπο τῆς οἰκείας σφραγίδος σήματος στίς ἀρμόδιες βελγικὲς ἀρχές, ἡ δὲ κατάθεση πρέπει νά συνοδεύεται ἀπὸ παροχὴ ἀσφαλείας, ἂν οἱ εἰσαγωγεῖς δὲν ἔχουν τὴ βελγικὴ ἰθαγένεια.

- 4 Τό βασιλικό διάταγμα 80 συνεπληρώθη από τό διάταγμα του αντιβασιλέως τής 13ης Ίουλίου 1948, πού όρίζει τόν τρόπο εκτελέσεώς του. Τό τελευταίο προβλέπει στό άρθρο 7, όσον άφορά τά αντικείμενα από έπάργυρο μέταλλο ότι, τόσο ή σφραγίδα του σήματος, όσο και ή σφραγίδα περιεκτικότητας σε πολύτιμο μέταλλο πρέπει νά έχουν συγκεκριμένη μορφή, δηλαδή ή σφραγίδα του σήματος νά έχει σχήμα πύθου και ή σφραγίδα περιεκτικότητας, όρθογωνίου, ότι τό ποσό των γραμμαρίων καθαρού άργύρου πρέπει νά αναγράφεται μέ άραβικούς άριθμούς και ότι οι ένδείξεις πρέπει νά χαράσσονται κατά μήκος. Δεδομένου ότι οι άνωτέρω κανόνες δέν προβλέπουν καμμία εξαίρεση για τά άλλοδαπής κατασκευής έργα από έπάργυρο μέταλλο, τά έργα αυτά δέν δύνανται νά διατεθούν προς πάλιση, στό Βέλγιο, παρά μόνο έφ' όσον έχουν σφραγισθεί κατά τόν ίδιο τρόπο, όπως και τά βελγικής κατασκευής έργα από έπάργυρο μέταλλο.
- 5 Άπό τή συγκεκριμένη εξέταση των νομοθεσιών των Κρατών μελών προκύπτει ότι ένώ οι νομοθεσίες όλων αυτών των κρατών προβλέπουν, κατά όποιοδήποτε τρόπο, τήν υποχρέωση επίθεσεως σφραγίδων στα έργα από πολύτιμα μέταλλα (χρυσό, άργυρο ή πλατίνα), ή υποχρεωτική επίθεση σφραγίδων στα έργα από έπάργυρο μέταλλο προβλέπεται μόνο στό Βέλγιο. Τά περισσότερα από τά άλλα κράτη δέν έχουν θεσπίσει ειδικές διατάξεις για τήν επίθεση σφραγίδων σε τέτοια έργα. Πάντως, στή Γερμανία, ή επίθεση σφραγίδων στα έργα από μέταλλο πού όμοιάζει μέ χρυσό, ή μέ άργυρο, στα όποια υπάγονται και τά έργα από έπάργυρο μέταλλο, άπαγορεύεται, εκτός όσον άφορά τά έπιτραπέζια σκεύη και λοιπά χρειάδη, τά όποια δύνανται νά φέρουν σφραγίδα έμφαινουσα τήν ποσότητα καθαρού άργύρου πού περιέχουν. Στην περίπτωση αυτή, κατά παγία πρακτική, τό ποσό καθαρού άργύρου μετρείται σε σχέση προς έπιφάνεια 24 dm².
- 6 Τό Tribunal de première instance των Βρυξελλών, θεωρώντας ότι ή άπόφασή του έξηριτάτο από τό άν ή άνωτέρω βελγική ρύθμιση συμβιδάζεται προς τήν άπαγόρευση των μέτρων ίσοδυνάμου άποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς, πού όρίζεται στα άρθρα 30 έπ. τής συνθήκης και ότι έπομένως ήταν άναγκαία, για τήν έκδοση τής άποφάσεώς του, ή έρμηνεία των διατάξεων αυτών, υπέβαλε τό ακόλουθο έρώτημα:

«Τά άρθρα 30 έως 36 τής συνθήκης περί ίδρύσεως τής Εύρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας έχουν τήν έννοια ότι άπαγορεύουν τόν τομέα των πολυτίμων μετάλλων, νομοθετικές διατάξεις, όπως τό βασιλικό διάταγμα 80, τής 28ης Νοεμβρίου 1939, περί συμπληρώσεως και τροποποιήσεως του νόμου τής 5ης Ίουνίου 1868, τό όποιο εκυρώθη από τό νόμο τής 16ης Ίουνίου 1947 και έτροπο-

ποιήθη από τό νομοθετικό διάταγμα τής 28ης Φεβρουαρίου 1947, μέ τίς όποίες προσδιορίζεται σύμφωνα μέ ίδιες μεθόδους ή περιεκτικότητα κράματος σέ καθαρό άργυρο καί ρυθμίζεται τό σχήμα καί οι λεπτομέρειες τών σφραγίδων πού έγγυώνται τόν βαθμό καθαρότητος πού προσδιορίζεται κατ' αυτόν τόν τρόπο;»

- 7 Όπως προκύπτει από τήν δικογραφία, οι κύριες δίκες άφορούν άπλώς εισαγωγές έργων από έπάργυρο μετάλλο, προελεύσεως άλλων Κρατών μελών. Έπομένως, τό προδικαστικό έρώτημα δύναται νά περιορισθεί στό άν τά άρθρα 30 έως 36 τής συνθήκης ανιχνίζονται στην έφαρμογή από ένα Κράτος μέλος έθνικής ρυθμίσεως άπαγορευούσης τήν πώληση έργων από έπάργυρο μετάλλο, τά όποια δέν φέρουν σφραγίδες άνταποκρινόμενες στίς άπαιτήσεις τής έν λόγω ρυθμίσεως, επί έργων τής κατηγορίας αυτής, εισαγομένων από άλλο Κράτος μέλος, στό όποιο έχουν νομίμως διατεθεί στό έμπόριο.
- 8 'Η άπάντηση στό άνωτέρω έρώτημα δύναται νά δοθεί μόνο βάσει του άρθρου 30 τής συνθήκης, άποκλειομένου του άρθρου 36, δεδομένου ότι τό είδος τών μέτρων πού θεσπίζει ή επίδικη ρύθμιση δέν έμπίπτει στό πεδίο έφαρμογής τών εξαιρέσεων πού άπαριθμούνται περιοριστικώς στό άρθρο 36.
- 9 Κατά τό γράμμα του άρθρου 30 τής συνθήκης, οι ποσοτικοί περιορισμοί επί τών εισαγωγών, καθώς καί όλα τά μέτρα ισοδυνάμου άποτελέσματος άπαγορεύονται στό έμπόριο μεταξύ Κρατών μελών. Κατά παγία δέ νομολογία του Δικαστηρίου, κάθε έμπορική ρύθμιση τών Κρατών μελών, πού δύναται νά έμποδίσει άμέσως ή έμμέσως, πραγματικώς ή ένδεχομένως, τό ένδοκοινοτικό έμπόριο, πρέπει νά θεωρείται μέτρο ισοδυνάμου άποτελέσματος πρός ποσοτικούς περιορισμούς. Έν τούτοις, όπως τό Δικαστήριο έχει δεχθεί κατ' επανάληψη, ιδίως μέ τήν άπόφαση τής 20ης Φεβρουαρίου 1979, Rewe, 120/78, Rec. σ. 64, έλλείπει κοινής ρυθμίσεως τής έμπορίας τών έν λόγω προϊόντων, τά προκύπτοντα από τίς διαφορές τών έθνικών ρυθμίσεων έμπόδια στην έλεύθερη κυκλοφορία έντός τής Κοινότητας πρέπει νά γίνονται δεκτά έφ' όσον ή έθνική ρύθμιση, έφαρμοζόμενη άδιακρίτως στά έθνικά καί στά εισαγόμενα προϊόντα, δύναται νά δικαιολογείται ως άναγκαία για τήν ικανοποίηση έπιτακτικών άπαιτήσεων πού συντείνουν, μεταξύ άλλων, στην προστασία τών καταναλωτών καί στην έντιμότητα τών έμπορικών συναλλαγών.

- 10 Βάσει των αρχών αυτών, πρέπει να γίνει δεκτό πρώτον ότι μία έθνική ρύθμιση όπως η περιγραφόμενη από το παραπέμπον δικαστήριο, ή όποια έχει ως αποτέλεσμα την απαγόρευση της έμπορίας των εισαγομένων από άλλα Κράτη μέλη έργων από επάργυρο μέταλλο που δεν φέρουν σφραγίδες αντίστοιχόμενες προς τις απαιτήσεις της ρυθμίσεως αυτής, αποτελεί εμπόδιο στην ελεύθερη μεταξύ των Κρατών μελών κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Πράγματι, ή ρύθμιση αυτή έχει ως συνέπεια να απαιτείται είτε ή σφράγιση κατά την κατασκευή, προκειμένου περί προϊόντων που προορίζονται για ή βελγική αγορά, είτε ή σφράγιση από τόν εισαγωγέα, σύμφωνα με τούς κανόνες του βελγικού δικαίου, πράγμα που καθιστά την έμπορία των προϊόντων προελεύσεως άλλων Κρατών μελών και ιδίως τις παράλληλες εισαγωγές δυσχερέστερες και δαπανηρότερες.
- 11 Πάντως, πρέπει να αναγνωρισθεί ότι ή υποχρέωση που φέρει ό κατασκευαστής ή ό εισαγωγέας, να επιθέτει στα έργα από επάργυρο μέταλλο, τά όποια, ως εκ της φύσεώς τους, δύναται να συγχέονται με τά έργα από συμπαγή άργυρο, ειδικές, μόνιμες και αναπόσπαστες σφραγίδες που εμφανίζουν την ποσότητα καθαρού άργύρου, όπως και τόν κατασκευαστή του έργου, δύναται κατ' αρχήν να εξασφαλίσει την αποτελεσματική προστασία των καταναλωτών και να προαγάγει την εντιμότητα των έμπορικών συναλλαγών. Πράγματι, ή σφραγίδα περιεκτικότητος ποσοστού αντίστοιχίζεται σ' αυτόν τόν διπλό σκοπό, επιτρέποντας στον καταναλωτή να αναγνωρίζει κατά τρόπο αρκετά ακριβή ή φύση και την ποιότητα του προϊόντος και να τό διακρίνει από άλλα προϊόντα, με τά όποια είναι δυνατόν να συγχέεται. 'Επί πλέον, ή σφραγίδα σημα-υπογραφή επιτρέπει στον αγοραστή του έργου να γνωρίζει τόν κατασκευαστή του.
- 12 'Εν τούτοις, ή ανάγκη μιας τέτοιας προστασίας δεν υπάρχει πλέον στην περίπτωση που τά εν λόγω έργα εισάγονται από άλλο Κράτος μέλος, στο όποιο έχουν νομίμως διατεθεί στο έμπόριο, επί των όποιων έχουν ήδη τεθεί σφραγίδες σύμφωνα με ή νομοθεσία του κράτους αυτού, υπό τόν όρο πάντως, ότι οι ένδειξεις που παρέχουν οι προβλεπόμενες από τό εν λόγω κράτος σφραγίδες, έχουν ανεξαρτήτως του σχήματός τους, πληροφοριακό περιεχόμενο που περιλαμβάνει στοιχεία ισότιμα με εκείνα που περιέχουν οι σφραγίδες, τις όποιες απαιτεί ή ρύθμιση του Κράτους μέλους εισαγωγής και που ό καταναλωτής του κράτους αυτού είναι σε θέση να κατανοήσει.
- 13 'Η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών που είναι αναγκαία για να αποδειχθεί αν υπάρχει ή ανώτερω ίσοτιμία εναπόκειται στον έθνικό δικαστή.

- 14 Έπομένως ή απάντηση, στό έρώτημα πού υπέβαλε τό Tribunal de première instance τών Βρυξελλών, είναι ότι τό άρθρο 30 τής συνθήκης δέν αντιτίθεται στην εφαρμογή από ένα Κράτος μέλος έθνικής ρυθμίσεως πού απαγορεύει τήν πώληση έργων από επάργυρο μέταλλο, τά όποια δέν φέρουν σφραγίδες άνταποκρινόμενες στις άπαιτήσεις τής εν λόγω ρυθμίσεως, επί έργων τής κατηγορίας αυτής, εισαγομένων από άλλο Κράτος μέλος, στό όποιο έχουν νομίμως διατεθεί στό έμπόριο, έφ' όσον τά έργα αυτά δέν φέρουν σφραγίδα, σύμφωνα μέ τή νομοθεσία του Κράτους μέλους εξαγωγής, πού νά έχει πληροφοριακό περιεχόμενο ισότιμο μέ εκείνο πού περιέχουν οι σφραγίδες τις όποιες άπαιτεί ή ρύθμιση του Κράτους μέλους εισαγωγής και πού ό καταναλωτής του κράτους αυτού είναι σε θέση νά κατανοήσει. Η εκτίμηση τών πραγματικών περιστατικών, πού είναι αναγκαία για νά αποδειχθεί άν υπάρχει αυτή ή ίσοτιμία, έναπόκειται στον έθνικό δικαστή, λαμβανομένων υπ' όψη τών κριτηρίων έρμηνείας πού καθόρισε τό Δικαστήριο.

Έπί τών δικαστικών έξόδων

- 15 Τά έξοδα στά όποια υπεβλήθησαν ή βελγική και ή βρετανική κυβέρνηση, καθώς και ή Έπιτροπή τών Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι όποιες κατέθεσαν παρατηρήσεις στό Δικαστήριο, δέν αποδίδονται. Δεδομένου ότι ή παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους τής κυρίας δίκης τό χαρακτήρα παρεμπίπτοντος πού άνέκυψε ενώπιον του έθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό έναπόκειται νά αποφασίσει για τά δικαστικά έξοδα.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνοντας επί του έρωτήματος πού του υπέβαλε, μέ απόφαση τής 26ης Άπριλίου 1979, τό Tribunal de première instance τών Βρυξελλών, αποφαινείται:

- 1) Τό άρθρο 30 τής συνθήκης δέν αντιτίθεται στην εφαρμογή από ένα Κράτος μέλος έθνικής ρυθμίσεως πού απαγορεύει τήν πώληση έργων από επάργυρο μέταλλο, τά όποια δέν φέρουν σφραγίδες άνταποκρινόμενες στις άπαιτήσεις τής εν λόγω ρυθμίσεως, επί έργων τής κατηγορίας αυτής, εισαγομένων από άλλο Κράτος μέλος, στό όποιο έχουν νομίμως διατεθεί στό έμπόριο, έφ' όσον τά έργα αυτά δέν φέρουν σφραγίδα, σύμφωνα μέ τή

νομοθεσία του Κράτους μέλους εξαγωγής, πού νά έχει πληροφοριακό περιεχόμενο ισότιμο μέ εκείνο πού περιέχουν οι σφραγίδες τίς όποιες άπαιτεῖ ἡ ρύθμιση του Κράτους μέλους εισαγωγής καί πού ὁ καταναλωτής του κράτους αὐτοῦ εἶναι σέ θέση νά κατανοήσει.

- 2) Ἡ ἐκτίμηση τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν πού εἶναι ἀναγκαῖα γιά νά ἀποδειχθεῖ ἂν ὑπάρχει αὐτή ἡ ἰσοτιμία, ἐναπόκειται στόν ἐθνικό δικαστή, λαμβανομένων ὑπ' ὄψη τῶν κριτηρίων ἐρμηνείας πού καθόρισε τό Δικαστήριο.

Mertens de Wilmars	Bosco	Touffait	Due	Pescatore
Mackenzie Stuart	O'Keeffe	Koopmans	Everling	

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο στίς 22 Ἰανουαρίου 1982.

Ὁ γραμματεὺς
κ.ά.α.

J. A. Pompe

Βοηθός γραμματεὺς

Ὁ πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ
FRANCESCO CAROTORTI
ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 13 ΜΑΪΟΥ 1982¹

*Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

1. Στην προκειμένη υπόθεση για την έκδοση προδικαστικής απόφασης, καλείστε να εξετάσετε και πάλι το περιεχόμενο της έννοιας του «μέτρου ισοδυνάμου αποτελέσματος» (πρός ποσοτικούς περιορισμούς

ἐπί τῶν εισαγωγῶν) πού ὑπάρχει στό ἀρθρο 30 τῆς συνθήκης ΕΟΚ. Τό θέμα εἶναι νά ἐρμηνευθεῖ ὁ κανόνας αὐτός ἀπό μιά νέα σκοπιά, προκειμένου νά κριθεῖ ἂν, καί ἐνδεχομένως ἐντός ποιῶν ὁρίων, τά Κράτη μέλη ἔχουν τήν ἐξουσία νά ὑποχρεώνουν τούς εισαγωγείς καί ἐμπόρους ἀντικειμένων ἀπό πολύτιμο μέταλλο ἢ μέ ἐπιχρῖσμα πολυτίμου μετάλλου, νά θέτουν μέ

1 — Μετάφραση ἀπό τά ἰταλικά.